

Šmílův DAF

Mikec 5772

4. den Chanuky

28. kislev 5772
24. prosinec 2011

Časy pro tento týden:

čas tfilin od 6:44 | šma jisrael do 8:54 | mincha od 12:21 | západ slunce 16:03 | tři hvězdy 16:42

začátek šabatu: 15:45 | konec šabatu: 16:59

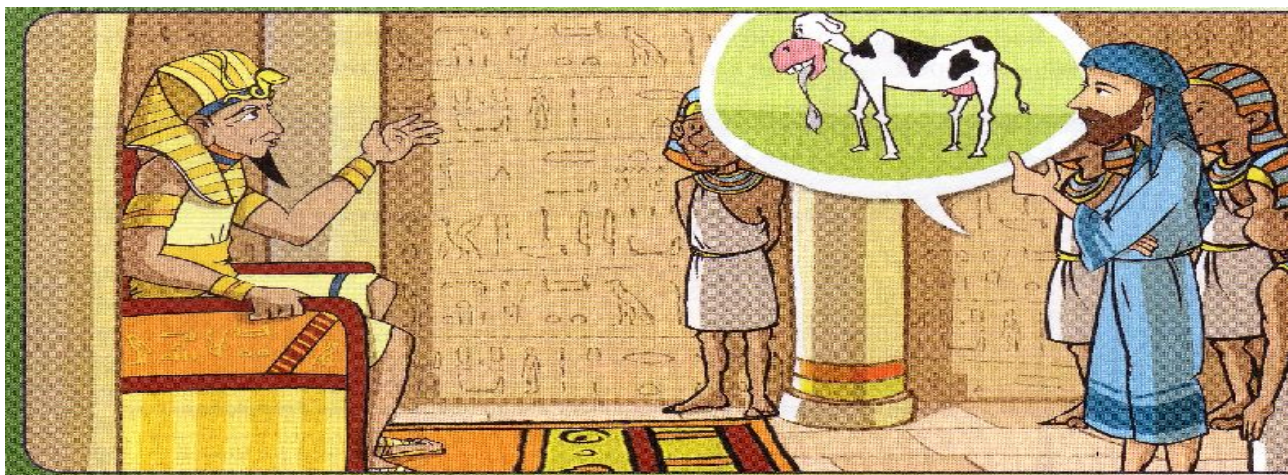
Kratce | Bekicr

Šabat šalom,

Chanuka je jedním z nejnámějších židovských svátků. Osm dní světla. Osm dní oleje, koblih, dreidlů. A osm dní dáreků, které děti milují. Jaký má ale Chanuka vlastně dnes smysl? Co máme dnes slavit a co máme učit své děti?

Poprvé po staletích může drtivá většina Židů na světě vyznávat svou víru bez omezení. Jeruzalém je židovským městem, ale Chrám přesto nestojí. Světlo chanukových svíček zaniká v intenzitě světelného smogu veřejného osvětlení. Točením dreidlu děti nezabavíš, zpěv písně Maoz Cur ztěžuje množství cizích slov a chybějící refrén. Co tedy z Chanuky zbývá? Více, než si většina z nás myslí.

Chanuka je totiž o boji se strachem a nemyslím tím strach ze tmy. Žijeme v době, kdy naši nepřátelé úmyslně zasívají strach, neznají hranice a neuznávají žádná pravidla. A „naše média“ ještě přilévají olej do ohně. Při sledování zpráv máme často pocit, že svět se hroučí, budoucnost je předem prohraná a s Václavem Havlem odešel poslední ze sedmi statečných. Přesto spěcháme domů a zápalkou začínáme světlo, ve kterém si můžeme všimnout, že svět kolem nás je nádherné Boží stvoření plné báječných věcí. Chanukový příběh nás učí, že věci nelze vzdávat. Nacházíme v něm cesty, po kterých se lze přiblížit Bohu. Uvědomujeme si cenu jednoho každého člověka. Dočítáme se o duši, kterou máme. O nutnosti si pomáhat. O každodenních zázracích života, který žijeme.

Doufám, že si užíváte Chanuky a mažete si mozkové buňky televizními pohádkami. Jako malý chanukový dárek nabízím pilotní audiošur na téma Chanuka – viz konec Dafu. V pondělí a úterý je Roš chodeš Tevet. V pátek 6. ledna bude mít naše Chami ve Staronovce drašu k Bat micva. Koukejte přijít!

Kompletní archív všech čísel Dafu je k volnému užití na www.doopravdy.cz/daf.

Alijot | Rychloparaša

Kohen: Dva roky po záchraně číšníka sní Faraón sny, které mu nedokáže nikdo vyložit – jen Josef.

Levi: Josef vykládá Faraónovi sny o sedmi letech blahobytu a sedmi letech hladu.

Šliši: Faraón jmenuje Josefa místokrálem. Josef se žení s Asnat, s níž má dva syny – Menašeho a Efraima.

Revii: Nastává hlad a Jákob posílá syny (bez Binjamína) do Egypta pro obilí. Josef bratry poznává, oni jeho ne.

Chamiši: Josef obviňuje bratry z vyzvědačství. Dožaduje se důkazu jejich poctivosti (Binjamína) a bere si Šimona jako rukojmího.

Šiši: Setkání Josefa s Binjamínem. Josef se ptá na otce.

Švií : Josef zahrnuje Binjamína přízní, aby mu později tajně vložil do vaku svůj pohár.

Maftir z druhého seferu: Chanukové čtení - dary knížat při zasvěcování Miškanu.

Haftara (Zacharja 2:14-4:7): Olivový olej a zlatá menorá.

Pro děti | Effi miberešit

Effi má prababičku Ráchel, která je už opravdu velmi stará. Má v kuchyni poličku a na ní vždy nějaké sladkosti pro děti. A tahle prababička Ráchel zavolala v předvečer Chanuky Effiho maminku, jestli by jí nepomohla sundat stříbrný chanukový svícen ze skříně. „Ráda,“ odpověděla maminka. Vzala si klíčky od auta, kabát a vyrazila. Cestou k autu si vzpomněla, že zapomněla koupit mléko na večeři. Tak rychle zavolala Joniho. „Joni, mohl bys koupit mléko?“ „Ale jistě.“ Joni vstal z gauče a začal hledat botu. „Nemůžu najít botu, nevíš kde by mohla být?“ zeptal se Effiho. „Ne, ale mohu skočit do obchodu místo tebe.“ „Vždyť jsi ještě nikdy sám nenakupoval.“ „Ale já to zvládnou. Víím, jak se to dělá.“

Joni dal Effimu peníze na mléko a Effi se za chvíli vrátil i s nákupem.

„Připomínáš mi někoho z naší paraši,“ řekl Effimu Joni. „Já? A koho?“ „Josefa.“ „Taky šel koupit mléko?“ „Ne, ale faraón měl nějaký problém, nevěděl si rady a Josef mu pomohl.“ „Stejně jako já tobě, vid?“ „Ano,“ řekl Joni a oba bratři se rozesmáli.

Rabbi Sacks – Převleky

Josef byl vládcem celého Egypta a byl to on, kdo prodával obilí všem lidem země. Josefovi bratři přišli a poklonili se mu. Josef poznal své bratry, hned jak je uviděl, ale choval se k nim jako cizí a mluvil s nimi tvrdě. Josef poznal své bratry, ale oni ho nepoznali.

V Tóře se s menšími obměnami opakují některé typické scény. Přitom neexistuje jasné univerzální pravidlo, jak tyto scény vnímat. Například „etuda“ setkání on-ona u studny se opakuje třikrát – Avrahamův sluha Eliezer se potká s Rivkou, Jákov s Ráchel a Moše s Ciporou. Snad se dá říct, že místo setkání není tak důležité. Studny byly tehdy místem setkávání, tak jako dnes návsí, náměstí nebo kavárny. Všimát si ale musíme Rivčiny aktivity, Jákovovy demonstrace síly a Mošeho citu pro spravedlnost. Chování u studny vůči cizím lidem prozrazuje charaktery hrdinů. Jiné typické scény zase jako by naznačovaly opakování určitého tématu. Abychom lépe porozuměli setkání bratrů s Josefem, musíme si všimnout tří již zmíněných epizod První knihy Mojžíšovy, které zde pro pořádek stručně zrekapitulujeme.

První z nich se odehrává v Jicchakově stanu. Praotec je již starý a slepý. Požádal staršího syna, aby mu ulovil zvěřinu a připravil mu oblíbenou pochoutku, dřív než mu požehná. Pak uslyšel, jak do stanu někdo vstoupil. „Kdo jsi?“ ptá se. „Jsem Esav, tvůj prvorozený syn,“ odpovídá mu hlas. Jicchak ale není přesvědčen. „Pojď blíž, ať si na tebe mohu sáhnout, synu. Jsi skutečně Esav?“ „Ano, jsem.“ A Jicchak mu požehná. Synem však nebyl Esav, ale za něj převlečený Jákov.

Ve druhé scéně Jákov uprchl ke svému strýci Lavanovi, kde potkal Ráchel a zamiloval se do ní. Nabídl strýci, že u něho bude sedm let pracovat, aby si Ráchel mohl vzít. Po sedmi letech nadešel den svatby, Lavan uspořádal velkou hostinu, nevěsta vešla k ženichovi do stanu. Ráno se však ukázalo, že Lavan Jákova podvedl. Místo Ráchel byla ve stanu za sestru převlečená Lea.

Ve třetí scéně si Jehuda všiml do závoje zahalené prostitutky. Zašel k ní, aby se s ní vyspal. Žena si jako zástavu vyžádala jeho pečeť, provázek a hůl. Za tři měsíce byla Jehudova snacha, vdova Tamar, obviněná ze smilstva a odsouzena k trestu smrti. Když ji odváděli, požádala o poslední přání. „Otcem mého dítěte je ten, komu patří tato pečeť, provázek a hůl,“ řekla. Jehuda vše pochopil a zrušil trest.

V tomto kontextu musíme chápat setkání bratrů s Josefem. Muž, kterému se bratři klaní, vůbec nevypadá jako hebrejský pastýř ovcí. Mluví egyptsky. Je oblečen jako egyptský vladař. Na krku má faraonův zlatý řetěz jako odznak moci. Bratři si myslí, že stojí před egyptským princem, a zatím stojí před převlečeným Josefem.

Čtyři scény, čtyři převleky. Co mají společného? Určitě něco velmi závažného. Nejde jen o to, že Jákova, Lea, Tamar a Josefa nikdo nepoznal. On je nikdo nechápal a nikdo jim nenaslouchal. Jicchak měl rád Esava, ne Jákova. Jákov měl rád Ráchel, ne Lea. Jehuda se obával o nejmladšího syna, ne o Tamar. A Josefa bratři nenávidí. Až když se zdá, že jsou někým jiným, upoutají pozornost, o kterou stojí – Jákov získá otcovo požehnání, Lea manžela, Tamar syna a Josef bratry. Tragédii všech čtyř příběhů stručně vystihuje věta: „Josef poznal své bratry, ale oni jeho ne.“

Mají převleky smysl? Fungují? Krátkodobě jistě ano, ale dlouhodobě ne nezbytně. Jákov dlouho trpěl za to, že Esavovi přebral požehnání. Lea si sice Jákova vzala, ale on ji nikdy nemiloval. Tamar měla dítě, ale Jehuda „ji už nikdy nepoznal“. A v Josefově případě? Bratři ho sice přestali nenávidět, ale zato se ho začali bát. I když je ujistil, že vůči nim necítí žádnou zášť, stále si mysleli, že jen čeká na otcovu smrt, aby se jim pomstil. To, čeho dosáhneme v převleku, není nikdy láska, po které jsme toužili.

Ve čtyřech příbězích se stalo ale ještě něco jiného. Jákov, Lea, Tamar a Josef sice zjistili, že si nikdy nezískají lásku těch, o které stojí, ale že je s nimi Bůh, což v součtu všeho – stačí. Převlek je pokus ukrýt se – před jinými, případně před sebou. Před Bohem se však nemůžeme a ani nepotřebujeme ukrývat. Slyší naše nářky. Odpovídá na naše nevyslovené modlitby. Slyší nikým neposlouchané a utěšuje je. Na konci čtyř příběhů není náprava poškozených vztahů, ale nalezení

vlastní identity. To z nich místo sekulárních historek dělá hluboké náboženské příběhy o psychologickém růstu a dozrávání. To co nám říkají, je prosté a hluboké – ti kdo stojí před Bohem, nepotřebují žádné převleky, aby zůstali sami sebou, když stojí před lidmi.

(Jonathan Sacks, kráceno z knihy O svobodě a náboženství)

Sidra v číslech | Šijury

- 10. sidra v Tóře (z 54), 10. sidra v knize Berešit (z 12), 1 otevřená paraša – nejdelší v celé Tóře, skládá se z 146 vět, 2022 slov a 7914 písmen, neobsahuje žádný z 613 příkazů
- Mišna: Joma 6:7 | Daf Jomi: Bechorot 40

Svět Doopravdy | Neklama

Již několikrát jsem psal, že mě lákají možnosti, které nabízí audiošijury, díky nimž se mohou spolu učit lidé, kteří nemají tu možnost či čas se pravidelně setkávat tváří v tváří. Jako malý chanukový dárek nabízím takový pilotní audiošijur na aktuální téma chanukových světél z babylonského Talmudu, traktát Šabat, daf 21.

Audiošijur otevřít [zde](#). Nebo také můžete využít svou rafinovanou čtečku QR kódu.

A naposledy připomínám, že na [doopravdy.cz](#) nabízíme až do 27. prosince chanukovou slevu. Při objednávce stačí vepsat slevový kód: **chanuka5772**. Sleva je na veškeré knihy a CD v jednotné výši 10%.

